

Kod USOS: 68S1O-AFNM
ECTS: 4,00
Cykl: 2026Z

UNIWERSYTET WARMIŃSKO-MAZURSKI W OLSZTYNIE
Wydział Humanistyczny

Sylabus przedmiotu – część A

Anatomia i fizjologia narządów mowy Anatomy and physiology of the organs of speech

Akty prawne określające efekty uczenia się:
158/2026;

Dyscyplina: Nauki medyczne

Status przedmiotu: Obligatoryjny

Grupa przedmiotów: B - przedmioty kierunkowe

Kod ISCED: 0988

Kierunek studiów: Logopedia

Zakres: Logopedia-studia pierwszego stopnia-licencjackie stacjonarne

Profil kształcenia: Ogólnoakademicki

Forma studiów: Stacjonarne

Poziom studiów: Pierwszego stopnia

Rok/Semestr: Logopedia 1 rok sem 1

Rodzaje zajęć: Wykład; Ćwiczenia;

Zajęcia: Wykład (20h); Ćwiczenia (25h);

Język wykładowy: POL

Przedmioty wprowadzające: -

Wymagania wstępne: Podstawowa znajomość anatomii, fizjologii i patologii człowieka (biologia z zakresu edukacji szkolnej) .

Nazwa jednostki organizacyjnej realizującej przedmiot: Katedra Anatomii i Histologii, Katedra Fizjologii i Patofizjologii Człowieka

Osoby odpowiedzialne za realizację przedmiotu:

Michał Ciucias, michal.ciucias@uwm.edu.pl

Anna Kozłowska, kozłowska.anna@uwm.edu.pl

Uwagi dodatkowe:

TREŚCI MERYTORYCZNE:

Wykład – Anatomia i fizjologia narządów mowy – zajęcia teoretyczne. Wprowadzenie do anatomii. Układy narządów. Budowa kręgosłupa i klatki piersiowej. Mięśnie oddechowe. Tchawica, oskrzela i płuca. Budowa i funkcje czaszki. Aparat fonacji i artykulacji: krtań, gardło, jama ustna, podniebienie i jama nosowa wraz z zatokami przynosowymi. Budowa centralnego i obwodowego układu nerwowego. Narządy zmysłów ze szczególnym uwzględnieniem narządu słuchu i równowagi.

Ćwiczenia – Anatomia i fizjologia narządów mowy – zajęcia praktyczne. Kręgosłup. Szczegółowa budowa kręgów poszczególnych odcinków kręgosłupa. Kręgi typowe i nietypowe. Szkielet klatki piersiowej. Budowa żeber i ich połączenia z kręgosłupem i z mostkiem. Mięśnie oddechowe. Nazewnictwo, podział, unerwienie i unaczynienie. Tchawica, oskrzela i płuca. Czaszka: kości czaszki: identyfikacja i nazewnictwo. Jamy, doły, otwory i kanały czaszki – położenie i funkcje. Krtań i gardło: chrząstki i mięśnie krtani. Ruchy krtani. Budowa i mięśnie gardła. Jama ustna, podniebienie, jama nosowa i zatoki przynosowe. Położenie, nazewnictwo i funkcje. Mięśnie głowy: mięśnie wyrazowe i mięśnie żucia. Funkcje mięśni, nazewnictwo, unerwienie i unaczynienie. Narząd słuchu i równowagi. Ucho, zewnętrzne, środkowe i wewnętrzne. Budowa szczegółowa i działanie. Nerw przedsionkowo-ślimakowy. Mózgowie, rdzeń kręgowy, nerwy czaszkowe i rdzeniowe: budowa szczegółowa. Omówienie unerwienia krtani, gardła, jamy ustnej, jamy nosowej. Ośrodki mowy. Poziomy ośrodkowego układu nerwowego (CNS). Ośrodki korowe mowy. Neuron – podstawowa jednostka strukturalna i czynnościowa CNS. Właściwości elektryczne komórek nerwowych, potencjał spoczynkowy i czynnościowy, pobudliwość neuronu (refrakcja bezwzględna i względna) i szybkość przewodzenia potencjału (program symulacyjny SimNerw). Fizjologiczny rozwój mowy i głosu. Fizjologia krtani (krtań jako narząd fonacyjny oraz część drogi oddechowej, czynność zwierająca krtani) oraz nasady. Metody badania narządu mowy i głosu. Wpływ hormonów na głos i mowę. Fizjologia słyszenia. Rodzaje słuchu. Metody diagnostyki słuchu: próba Rinnego, próba Schwabacha, próba Webera, badanie ostrości słyszenia oraz lokalizacja źródła dźwięku. Mechanika oddychania: faza wdechu i wydechu. Typy oddychania. Oddychanie statyczne i dynamiczne. Regulacja oddychania. Metody badania układu oddechowego. Określanie toru oddechowego, badanie regulacji oddychania. Fizjologia mięśni szkieletowych. Budowa włókna mięśniowego. Mechanizm skurczu mięśnia szkieletowego. Rodzaje skurczów mięśni (program symulacyjny SimMuscle). Zmęczenie mięśni. Elektromiografia.

CEL KSZTAŁCENIA:

Nabywanie podstaw wiedzy o budowie anatomicznej i zasadach funkcjonowania narządów mowy; umiejętność wykorzystania nabytej wiedzy dla prawidłowego rozpoznania przyczyn zaburzeń mowy oraz doboru metod terapeutycznych i dalszego adekwatnego skierowania do specjalistycznej opieki medycznej.

**OPIS EFEKTÓW UCZENIA SIĘ PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU
DO OPISU CHARAKTERYSTYK DRUGIEGO STOPNIA EFEKTÓW
UCZENIA SIĘ DLA KWALIFIKACJI NA POZIOMACH 6-8 POLSKIEJ
RAMY KWALIFIKACJI W ODNIESIENIU DO DYSCYPLIN
NAUKOWYCH I EFEKTÓW KIERUNKOWYCH**

Symbole efektów dyscyplinowych:

H/JA_P6S_KK+, M/NMA_P6S_KK+, H/JA_P6S_UW+, M/
NMA_P6S_UW+, H/JA_P6S_WG++, M/NMA_P6S_WG++

Symbole efektów kierunkowych:

KA6_KK1+, KA6_UW10+, KA6_WG9+, KA6_WG10+

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Wiedza (W1) – Student zna i rozumie medyczne podstawy logopedii; biologiczne podstawy mowy i myślenia; anatomię i fizjologię układu nerwowego; ogólną wiedzę na temat funkcjonowania narządu mowy z zakresu anatomii i fizjologii.

Umiejętności (U1) – Student potrafi analizować medyczne podstawy logopedii; analizować i określać biologiczne podstawy mowy i myślenia; wyjaśniać anatomię i fizjologię układu nerwowego; rozpoznawać części anatomiczne narządów mowy.

Kompetencje społeczne (K1) – Student jest gotów do: autorefleksji nad rozwojem zawodowym; wykorzystania zdobytej wiedzy do analizy zjawisk pedagogicznych; współpracy z innymi specjalistami.

FORMY I METODY DYDAKTYCZNE:

Wykład – ['K1', 'U1', 'W1'] – Wykład: anatomia, fizjologia i patologia narządu mowy .

Ćwiczenia – ['K1', 'U1', 'W1'] – Ćwiczenia audytoryjne - anatomia, fizjologia i patologia narządów mowy.

FORMA I WARUNKI WERYFIKACJI:

Wykład (Egzamin pisemny) – ['K1', 'U1', 'W1'] – Student odpowiada na zestaw przekrojowych pytań dotyczących treści przedmiotu. Egzamin ma formę testu wielokrotnego wyboru, składającego się z 60 pytań, z których każde posiada 5 odpowiedzi. Zadaniem studenta wskazanie odpowiedzi prawdziwej.

Ćwiczenia (Kolokwium pisemne) – ['K1', 'U1', 'W1'] – Zaliczenie ćwiczeń odbywa się na podstawie czynnej obecności na zajęciach oraz pozytywnego wyniku trzech kolokwium pisemnych, z tego dwóch dotyczących anatomii i jednego dotyczących fizjologii. Kolokwia dotyczące anatomii mają formę testu wielokrotnego wyboru, składającego się z 30 pytań, z których każde posiada 5 odpowiedzi. Zadaniem studenta wskazanie odpowiedzi prawdziwej. Kolokwium dotyczące fizjologii ma formę przekrojowego zestawu pytań, dostosowanego do treści wykładów i ćwiczeń.

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Anatomia człowieka

Woźniak W.; Urban&Partner; 2019; Strony: ; Tom: ;

2. Mały atlas anatomiczny

Aleksandrowicz R., Ciszek B.; PZWL; 2015; Strony: ;
Tom: ;

3. Podstawy ortodoncji dla logopedów

Rokitiańska M.; Bydgoszcz; 2004; Strony: ; Tom: ;

4. Zaburzenia mowy u dzieci - wczesne rozpoznawanie i postępowanie logopedyczne

Stecko E.; Warszawa; 2002; Strony: ; Tom: ;

5. Anatomia czynnościowa

Maciejewski R., Torres K.; Lublin; 2007; Strony: ; Tom: ;

6. Biomedyczne podstawy logopedii

S. Milewski, J. Kuczkowski, K. Kaczorowska-Bray; Gdańsk;
2014; Strony: ; Tom: ;

7. Fizjologia człowieka

J. Górski; PZWL; 2010; Strony: ; Tom: ;

8. Ćwiczenia z fizjologii człowieka

D. Rosołowska-Huszcz; SGGW; 2008; Strony: ; Tom: ;

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Anatomia i fizjologia człowieka

Michalik A., Ramotowski W.; Warszawa; 2021; Strony: ;
Tom: ;

2. Podstawy anatomii człowieka

Gołąb H. B.; Warszawa; 2021; Strony: ; Tom: ;

3. Neurofizjologia

S. Konturek; WUJ; 1998; Strony: ; Tom: ;

4. Foniatria kliniczna

A. Pruszevicz; PZWL; 1992; Strony: ; Tom: ;

5. Fizjologia i patologia głosu, słuchu i mowy. Rozpoznawanie, leczenie i rehabilitacja

A. Mitrinowicz-Modrzejewska; PZWL; 1963; Strony: ;
Tom: ;

UNIWERSYTET WARMIŃSKO-MAZURSKI W OLSZTYNIE
Wydział Humanistyczny

Szczegółowy opis przyznanej punktacji ECTS – część B

Kod USOS: 68S1O-AFNM

ECTS: 4,00

Cykl: 2026Z

Anatomia i fizjologia narządów mowy
Anatomy and physiology of the organs of speech

1. Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim:

- udział w: Wykład	20 h
- udział w: Ćwiczenia	25 h
- konsultacje	4 h
Ogółem:	49 h

2. Godziny samodzielnej pracy studenta:

- Utrwalanie i rozszerzanie wiedzy i umiejętności zdobytej na zajęciach metodami: (1) studiowania literatury, materiałów zajęciowych i zasobów cyfrowych, (2) konsultacji z innymi studentami i z osobami prowadzącymi zajęcia.

Ogółem: 51,00 h

godziny kontaktowe + samodzielna praca studenta Ogółem: 100,00 h

1 punkt ECTS = 25-30 h pracy przeciętnego studenta

Liczba punktów ECTS = 100,00 h : 25 h/ECTS = 4,00 ECTS

Średnio: 4,00 ECTS

- w tym liczba punktów ECTS za godziny kontaktowe z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego - 1.96 pkt ECTS

- w tym liczba punktów ECTS za godziny realizowane w formie samodzielnej pracy studenta - 2.04 pkt ECTS